

Marcus Nicolai Hall

Sosiale medier som protestkatalysator

Hvordan sosiale medier fungerer som organisasjonsplattform til protester; En teoretisk vinkling på moderne sosiale bevegelser

Bacheloroppgave i Statsvitenskap

Veileder: Anders Todal Jensen

November 2019

Sosiale medier som protestkatalysator:

Hvordan sosiale medier fungerer som organisasjonsplattform til protester; En teoretisk vinkling på moderne sosiale bevegelser.

Marcus Nicolai Hall

Abstract:

In some's ideal world the ruling body of a society governs with the will of the people at heart. No matter whether one believes in this idea or not, it is hard not to acknowledge that the general inhabitants of a society play a role in it. This text seeks to be an introduction to what happens when a populace become disgruntled with a decision, policy or the general state of affairs and choose to voice their opinion through peaceful protest. The main framework for this text will be social media, making the general theme of the text more of a social movement and protests in a modern context variant. One of the goals of the text also will be to show how social media can be used as a catalyst for an informational cascade and as a easy-to-use doorway into the world of social movements for even the most rational of individuals. To do this, well established theory will be applied to two chosen cases, Singapore 2013 and Korea 2008, of which varying elements have been highlighted to show how the chosen theory can fit in light of the text's main question. We conclude by finding that social media without a doubt has the possibility and looks to have already been used as a platform for engaging many people in protests, and also being a modern arena for organizing large scale social movements.

Stikkord:

Sosiale medier - Kaskadeteori – Rational Choice – Sosiale bevegelser - Korea
- Singapore

Bacheloroppgave i Statsvitenskap
Marcus Nicolai Hall
Institutt for Sosiologi- og Statsvitenskap, NTNU
Trondheim 2019, Høst
Veiledet av: Anders Todal Jensen

Innholdsfortegnelse

ABSTRACT:	1
STIKKORD:	1
1. INNLEDNING:	3
2. Oppgavens metode:	4
3. Teori:	5
3.1 Sosiale medier og sosiale nettverkstjenester.....	5
3.2 Rational Choice Theory og The Calculus of Voting	6
3.3 Kaskade	7
3.3 Modell av informasjonskaskade.....	9
3.4 Informasjonskaskade spisset mot sosial endring.....	10
3.5 Sosiale media og sosiale bevegelser	10
3.6 Politisk sosialisering	12
4. Caser:	13
4.1 Singapore 2013	13
4.2 Korea 2008	14
5. Diskusjon	17
6. Konklusjon	20
7. Kilder	21

1. Introduksjon

Det er flere teorier på hvordan medier og makt henger sammen. Marxistisk inspirert konfliktteori bygger på et samfunnssyn hvor det er et grunnleggende skille mellom to typer mennesker i samfunnet; de som utnytter og de som blir utnyttet. Media her blir sett på som et middel for den utnyttende klassen. Dette medieperspektivet ser på media som en tjener av regjerende samfunnsklasse eller en dominant gruppe med eliter. Budskapene som sendes og innholdet som lages blir produsert under streng kontroll og er bestemt av disse herskende gruppene i samfunnet for å tjene deres interesser. Dette synet putter det utnyttede publikum som en tafatt, avhengig og passiv masse med mennesker. Her anses media sin effekt å yte ekstremt sterkt og være veldig viktig for å vedlikeholde den sosiale ordenen (McQuail, 2010). En av media sine store roller skal jo være å koble opp befolkningen til de som styrer. I mediesosiologien så gjøres det stor innsats i å analysere og vurdere forskjellige situasjoner og måter media fungerer som dette koblingspunktet. I et demokrati kan man dra det videre med å si at media har som oppgave å informere og opplyse befolkningen. Alle synspunkter fra mangfoldet skal slippe til. På alle ulike plan skal media være med å gjøre den lokale befolkningen mer i stand til å delta i den demokratiske prosessen og være gode samfunnsborgere (Aalberg og Elvestad 2012).

Men hva skjer i situasjoner og samfunn hvor den regjerende makt opptrer på en måte som skaper store reaksjoner blant folket? Hvor massene er enige i sin frustrasjon og uenighet til situasjonen de befinner seg i. Det er dette denne oppgaven vil se litt nærmere på. Denne oppgaven skal ta for seg sosiale medier og sosiale bevegelser sammen. Denne oppgaven vil basere seg på Max Kaase (2007) sin definisjon av protester og sosiale bevegelser. Sosiale bevegelser og protester er en normal politisk deltagelsesmåte som faller utenfor etablerte politiske institusjoner. Som påvirkningsmiddel for politikk er det viktig for å gjennomføre målene sine og få gjennomslag for sitt syn at protester og sosiale bevegelser definerer og velger ut definerte aktører innen den institusjonelle politikken (S. 789-790).

Tradisjonelt sett så er store folkedemonstrasjoner og protester noe som planlegges i god tid. Nylig i Norge har man sett demonstrasjoner holdt av gruppen SIAN (Stopp Islamisering Av Norge) hvor SIAN selv annonserte noe av det de hadde tenkt å gjennomføre under demonstrasjon og politiet fikk mulighet til å svare på denne planlagte hendelsen (Ditlefsen &

Mellemstrand, 2019). Da dette ikke nødvendigvis var den største eller mest dramatiske protesten som har forekommet i historien så er det verdt å markere at den var planlagt, strukturert og varslet om på forhånd. Politiet hadde mulighet til å sette opp rikelig med plass og sende ut personell for å hold orden. Dette var spesielt viktig da SIAN er for en god del mennesker en meget kontroversiell organisasjon. Denne kommunikasjonen med politiet og lokale myndigheter viser en viss orden og struktur på ting. Det er mer nøyaktig protester litt utenfor offentlige kanaler som denne oppgaven vil ta for seg.

Denne oppgaven skal se spesifikt på om sosiale medier kan spille i rollen som organisasjonsplattform protester. For å forklare dette vil oppgaven redegjøre for noe allerede etablert teori, se på et par caser og fremheve noen vesentlige moment for oppgaven før en diskusjonsdel. Teorien som skal ses nærmere toppes av tre forskjellige deler: (i) redegjørelse av hva sosiale medier egentlig er, (ii) hva er definisjonen på rasjonell handling i samfunnet politisk sett og (iii) hva er kaskadeteori og hvordan kan den brukes for å forklare sosiale medier son rolle i organisering og koordinering av ustrukturerte, lite offisielle og utenfor-systemet protester. Det denne oppgaven skal prøve å gi et svar til er: *Kan sosiale medier fungere som en kaskadeutløser og organiseringsplattform for protester?*

2. Metode

Denne oppgaven, metodologisk sett vil hovedsakelig være forankret i politisk teori tradisjonen. Det vil si at oppgavens hovedvekt av faglig innhold vil komme fra allerede etabler teori og denne vil brukes til å, forhåpentligvis, dedusere et logisk og rasjonelt svar på problemstillingen til oppgaven. Oppgaven er dermed meget tung på argumentasjon og logiske slutninger. Det er dermed ikke slik at denne oppgaven vil være helt uten forankring i empiri eller virkelighet. Det vil lånes element fra rational choice tradisjonen med de to utvalgte casene (Singapore 2013 og Korea 2008) som begge har trekk ved seg som passer godt inn til valgt teori og problemstilling for denne oppgaven. Det vil da si at disse casene og de fremhevede trekkene ved de er satt inn i oppgaven for å fungere for en forankrende ramme for argumentasjonen og teorien som denne oppgaven benytter seg av.

3. Teori

3.1 Sosiale medier og sosiale nettverkstjenester

Sentralt i denne oppgaven, og en fin plass og starte, er sosiale medier. Hva er egentlig sosiale medier? For en selv er det lett å tenke seg til hva det vil si. Facebook og Twitter, en grei start. For kvalitetens og klarhetens skyld så vil denne oppgaven gå ut ifra Ida Aalen (2016) sin definisjon av sosiale medier. Aalen (2016) definerer sosiale medier som et sekkebegrep uten en anerkjent definisjon. Det hun ser derimot er to sentrale trekk som skaper konseptet «sosialt media». Det første trekket som må være tilstede er det til tider ikke eksisterende skille mellom avsender og publikum. Gjennom sosiale medier slik vi kjenner de i dag så er det et utallig antall forum hvor man kan opptre som publikum og avsender av budskap om hverandre. Det andre trekket for sosiale medier er dets evne til å tilrettelegge for mange-til-mange kommunikasjon. Selv om samtaler mellom mer enn to personer ikke er noe nytt konsept så er det lite innen kommunikasjonsverden som fanger dette bedre enn sosiale medier (S. 19-20). Denne definisjonen er fin som et paraplybegrep, men hvis man skal se nærmere på de aktuelle mediene brukt i casene denne oppgaven presenterer så vil Sosiale nettverkstjenester være et mer nøyaktig begrep.

I følge Boyd og Ellison (2013) så er sosiale nettverkstjenester kommunikasjonstjenester som må oppfylle tre kriterier for å eksistere. Det første kriteriet er at hver bruker har en egen profil som består av innhold som er skapt av brukeren selv eller av system som profilen eksisterer i. Det andre kriteriet er at brukeren selv kan opprette en liste over relasjoner internt i plattformen bestående blant annet av venner, følgere eller lignende. Denne listen vil være synlig for andre brukere og man kan gå videre til andre brukeres profiler via disse listene. Det siste kriteriet for en sosial nettverkstjeneste er at en bruker må kunne konsumere, produsere og/eller interagere (like noe, kommentere på noe eller lignende) med nyhetsstrømmer som består av brukergenerert innhold fra koblinger i deres tjeneste (Ellison & Boyd, 2013). Relasjoner i sosiale nettverkstjenester er som oftest delt opp langs to linjer, synkrone eller asynkrone relasjoner. De synkrone relasjonene handler om gjensidighet. En må forespørre relasjonen også må mottakeren av forespørselen enten godta eller avslå. Dette er måten vennsystemet på f.eks. Facebook fungerer. Asynkrone relasjoner derimot er der det begynner å bli mer aktuelt for denne oppgaven. Asynkrone relasjoner er hvor en bruker kan knytte seg til enn annen uten at samme tilknytning skjer tilbake. Asynkrone relasjoner er typisk å se på Twitter (Boyd & Ellison, 2013)

Litt utenfor SNS per denne definisjonen men viktig å ta i betraktning for denne oppgaven er blogger. For ikke alle sosiale medier har den funksjonen som lar brukere knytte seg sammen innebygd. Dette hindrer relasjoner å formes langs formelle trakter, så de formes da mer uformelt. Det er ikke uhørt at blogger viser videre til andre blogger eller har en liste over andre blogger de anbefaler andre å lese. Dermed kan relasjoner dannes uansett selv om et direkte system for det ikke er lagd (Aalen, Ida. 2016). Dette er viktig å ta med for denne oppgaven er at casene som skal brukes ikke bare innebærer bruk av tradisjonelle sosiale nettverkstjenester (Aalen, 2016)

3.2 Rational Choice Theory and The Calculus of Voting

Downs (1957) ser på rasjonalitet som effektiv handling. Det vil si at en handler målrettet med minst mulig energiforbruk og at man kun utfører handlinger som ganger mer i gevinst enn de koster i innsats (Downs, 1957). I 1968 tar William Riker og Peter Ordeshook dette videre fordi de ser en problematikk med Downs sin rasjonalitetsmodell. De ser den som lite gunstig i å svare på hvorfor man i et demokrati velger å stemme. I et samfunn hvor informasjon er kostbart, det er uvisst om ens egen stemme gjelder og folk ikke er så opplyste som de burde; hvorfor stemmer de fortsatt. Dette prøver de å svare på ved å bryte ned stemmeprosessen med matte. R = gevinsten en får av sin stemmegivning. B = differensen i gevinst som en stemmegiver vil av seier til sin ønskede kandidat og seieren til sin minst ønskede kandidat. P = sannsynligheten for at ens egen stemme vil være avgjørende i å sikre utfall R . C = kostnaden for stemmegivningshandlingen. D = følelse av borgerplikt (Riker & Ordeshook, 1968)

Uten borgerplikten så ser matten bak en stemmegivning ut som dette:

$$R = (BP) - C.$$

I denne modellen er det såpass enkelt at om R (gevinsten av å stemme) er mindre enn 0 så er det ikke rasjonelt eller logisk å stemme da dette ikke vil yte noen verdifull gevinst sett opp mot kostnaden av å stemme. Denne modellen kan da ikke forklare hvorfor såpass mange i demokratier møter opp og stemmer, selv om det er helt irrasjonelt å gjøre det. Dermed er det av D = borgerplikt ble introdusert. Elementet D er her for å forankre teorien i virkelighet. D skal blant annet redegjøre for tilfredstilletsen for å gjennomføre et valg, tilfredstilletsen ved å gjøre opp og støtte en politisk figur, uansett hva sannsynligheten for seier eller tap er og

tilfredstillelsen ved å forsikre sin tillitt til det demokratiske system. Dette er ikke utelukkende hva D representerer men det gir en vag ide om hva den kan bety for noen. Med D ser mattestykket slik ut:

$$R = PB - C + D.$$

Det er nemlig med borgerplikt at man forklarer den tilsynelatende irrasjonelle handling som er stemmegivning (Riker & Ordeshook, 1968).

Anthony Downs (1957) hevder at i en verden hvor enhver borger har perfekt kunnskap om situasjon og utfall så kan ingen individer påvirke en annens stemme (i valgsituasjoner i demokrati). Dette er fordi enhver borger vil vite alt, og vil da kunne helt nøyaktig vite hva som er mest gunstig for en selv, hva regjeringen gjør og hvordan opposisjonen vil handle om de kommer til makt. Dermed, hvis individet stemmer rasjonelt, så vil utfallet av deres stemme være klar (Downs, 1957). Det er så fort ignoranse og uvitenhet kommer inn i bildet at ting blir litt vanskeligere. Noen vil at visse partier skal vinne fordi deres politikk ganger de, mens andre er usikre. De trenger mer fakta og innspill for å kunne gjøre opp sin mening. Det er her overtaling kan være effektivt. De som driver med overtaling er ikke ute etter å informere, men å påvirke noen til å utføre en handling som tjener deres interesser. Derfor gir de kun ut de fakta og innspill som vil gi en mottaker et positivt syn på deres ønskede utfall. I en slik verden som dette er det da noen som er mer verdifulle politisk sett. De med troverdighet, vitenskap og kløkt med evne til å overtale andre med å vise en subjektiv fremstilling av eller bevisst manglende del av sannheten (Downs, 1957)

3.3 Kaskadeteori

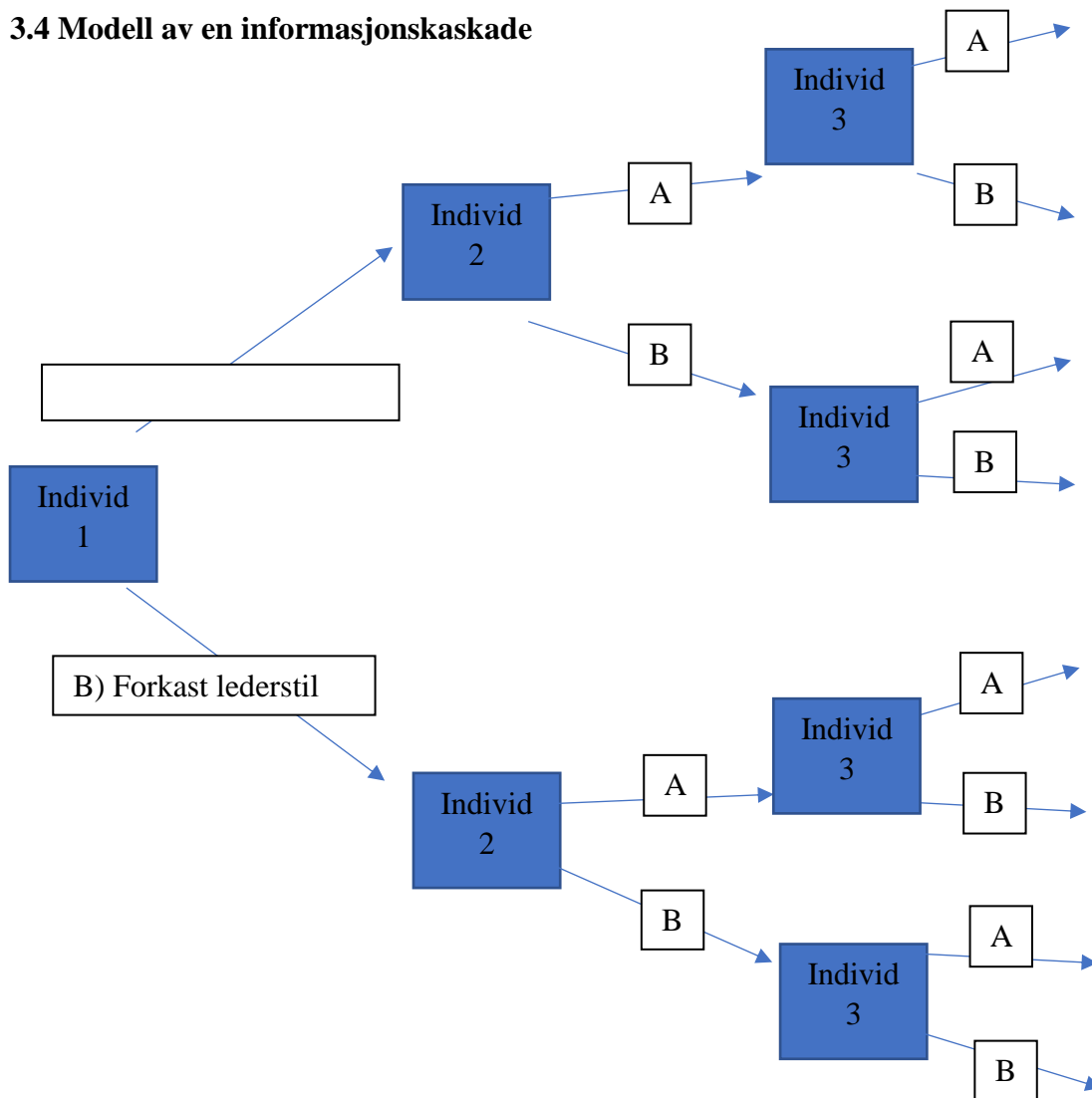
For rasjonelle vesen med en rasjonell vurdering så kan man kanskje argumentere for at handlinger som er utenfor ens norm med ukjente utfall og uvisste konsekvensene vil være utenfor ens rom å utføre. Tross dette så er det ufattelig med trender som kommer og går. Store konsepter eller tankeganger som adopteres lynraskt og så dør ut nesten likeså fort. Mote og diet er eksempler fra hverdagen. I organisasjonssammenheng så kan man se på ulike ledelsesteorier og administrasjonsmantraer. *Management by Objectives*, *Business Ethics*, og *Employee Empowerment* er alle eksempler på ledelsesteorier som har kommet og gått. Et

annet eksempel her kan være *Alar* plantevernmiddelet og fryktepisoden rundt dette på 80-tallet. Oppsummert var det en stor bølge med frykt blant lokale i staten Washington i USA om plantevernmiddelet *Alar*. Denne frykten ledet til store økonomiske tap for eplebønder som brukte dette middelet til å konservere råvarene sine. Denne frykten som skulle vise seg å ha økonomisk betydning for flere var helt uten vitenskapelig bevis som ville legitimere en slik frykt. Hvordan har det seg da at noe såpass ulogisk kan spre seg som ild i tørt gress. Dette kalles flokkteori (Lemieux, 2003).

Kort oppsummert så vil flokkteori si at man følger strømmen. Man gjør det andre gjør. En mer teknisk versjon som trekker inn teori om rational choice og ideen om at mennesker er rasjonelle vesen er informasjonskaskaden. Informasjonskaskaden er i veldig enkelt format et forsøk på å forklare hvorfor mange mennesker tenker og handler likt innenfor et rasjonelt rammeverk. Det er ikke like enkelt som tankeløs herming (Lemieux, 2003).

En modell av en informasjonskaskade vil se ut som en sekvens. Den starter alene med individ 1. Individ 1 representerer første menneske med et valg å ta, valg A eller valg B. Disse valgene er avgjørende, man må velge en, og kan ikke da velge det andre. I denne modellen kan det være om man skal adoptere en ny ledelsesmodell (A) eller ikke (B). Dette valget tas da, i første omgang, basert på private signaler som individ 1 har. Private signaler kan bety alt fra informasjon en har til en reklame man har sett. Individ 1 må gjøre valget sitt basert kun på privat signal alene. Hvis individ 1 får et positivt signal mot å adoptere lederstilen (A) så vil denne beslutningen tas, og motsatt om signalet tilsier man ikke skal adoptere lederstilen (B). Sannsynligheten for hvilket signal som fås er ikke så viktig hvis vi, i denne modellen, antar at et signal fås uansett og vi antar at signalet har noe nøyaktighet i seg. Individ 1 får et signal som tilsier at man skal adoptere ny lederstil og velge beslutning A. Individ 2 skal også nå ta en beslutning, men i tillegg til et privat signal så har individ 2 også fortrinnet med å kunne se hvilken beslutning individ 1 tok. Si at individ 2 også får et signal som støtter opp ideen om å adoptere ny lederstil. Individ 2 vet at individ 1 adopterte og kan dermed anta at individ 1 hadde signaler som tilsa adoptering av lederstil. Individ 2 vil da adoptere den samme lederstilen istedenfor å forkaste den. Individ 3 vil da adoptere uansett, selv om hen får et signal som vil tilsi å forkaste ny lederstil fordi man oppfatter de offentlige «adopter signalene» som individ 1 og 2 gir ut. Deretter starter en kaskade.

3.4 Modell av en informasjonskaskade

Det som kan forekomme er f.eks at individ 2 får et B signal. Eksperiment viser at individer har en tendens til å følge egne signaler når de motsier tilsvarende mengde offentlige signal (Lemieux, 2003). Men da vil individ 3 ha et offentlig signal for A og et for B og vil dermed følge sitt private signal. Hvis kaskaden driver folk til å ta den riktige/gode beslutningen så kalles det en opp-kaskade. En kaskade som leder til en feil/dårlig beslutning er en ned-kaskade. Noe som gjør denne modellen mer grunnset i virkeligheten er at man antar at noen individer har mer presise signaler enn andre og dermed mer påvirkningskraft enn andre. Dette kan være samfunnsledere eller andre med stor troverdighet innen et felt. Hvis disse individene med presise private signaler fatter til beslutning først så vil andre ignorere eget signal og begå samme avgjørelse som forgjengeren sin og dermed starte en kaskade (Lemieux, 2003).

3.5 Informasjonskaskade spisset mot sosial endring

Denne grunnmodellen som ble redegjort er en enkel modell av en informasjonskaskade; et fint eksempel. Det finnes andre modeller med flere element fra virkelighet og er dermed noe mer grunnet i realitet, spesielt rettet mot sosial endring og sosiale bevegelser. Denne justerte modellen skal kunne redegjøre for uventede og hyppige revolusjoner. Den skal forklare hvordan offentlig opinion endret seg såpass drastisk så fort at det etablerte og selv noen revolusjonsledere ble forbauset. Hovedmomentet i denne modellen er ideen om at individer har to sett med politiske preferanser, privat og offentlig. Offentlige politiske preferanser ytres fullt i det offentlige og bidrar til offentlig opinion. Det kan hende at disse meningene som ytres offentlig ikke er de sanne som individer har og mener, og det er dette settet med ens egentlige politiske preferanser som danner det private sett med politiske preferanser. Det er meninger og holdninger politisk sett som en velger å ikke ytre. Et individ vil drive med denne preferanse forfalskningen for å tjene sin sosiale fleksibilitet eller for å unngå undertrykking av et regime. Men denne preferanseforfalskningen kan kun pågå så lenge da et individ også tjener sosial fleksibilitet av integritet. Det vil si at et individ balanserer sine ytringer mellom private og offentlige politisk preferanser for å maksimere sin sosiale fleksibilitet. En plutselig revolusjon oppstår når en stor gruppe slutter å skjule sine private preferanser og bevegelsen sprer seg fort. Disse forfalskningene skjer ikke bare når politiske sanksjoner er aktuelle, men også når sosiale sanksjoner kan forekomme. Oppsummert så er preferanseforfalskning et middel for å bevare seg selv i det en selv oppfatter som et potensielt turbulent landskap (Lemieux, 2003)

3.6 Sosiale media og sosiale bevegelser

I en artikkel fra 2008 så tar Lance Bennet, Christian Breunig og Terri Givens for seg protestbølgen i 2003 som protesterte mot USA sin krig mot Irak. Dette var en transnasjonal protestbølge som dro mellom to og tretten million protestanter til å delta. Noe av det de ser på er koordinering av en protest fra organisasjonsplan sammen med individ nivå med nettverksbygging. Organisasjonsplan er da mer etablerte organisasjoner og grupper hvor man

kan ha formell tilhørighet som f.eks. nasjonal kirke, politisk parti eller fredsgrupper. Årsaken til sammenslåingen av organisasjonskoordinering og personlige nettverk er for å redegjøre for å finne en forklaring på en ekstrem kvikk og utbredt organisering av protester som langt overgår det en kunne forvente av mer tradisjonell koordinering mellom formelle politiske og sosiale aktører. Koordinering og organisering av protester på et nivå man aldri hadde sett lignende av før viser til en modning av nye former for organisering som tidligere ikke var tilgjengelige. En årsak for dette skiftet argumenteres å være en endring i den politiske sosialiseringsprosessen som driver flere individer fra rigide, formelle og strukturerte former for organisasjoner i et søk på mer fleksibilitet og mindre bindende former for organisasjoner. Disse nye og kanskje mer lavterskel formene for organisasjoner krever særdeles mindre innsats og koster mindre av en å bli med og å delta i (Bennet et al, 2008).

Fra organisasjonssiden så krever disse ønskene om mer fleksibel og uformelle medlemskapene mye mindre av en organisasjon når det gjelder formelt medlemskap og byråkrati og gjør det enklere å tilby enkle løsninger for deltagelse og assosiasjon. Dette lav-kostnadstilbudet koblet med digitale kommunikasjonsplattformer og internett gjør at organisasjoner i større grad åpner for å affinitetsforhold med sine aktive deltakere. Dette bringes igjen et steg videre når man trekker inn det av de fleste individer nå til dags vil ta med seg sitt personlige nettverk via sosiale medier og dermed lede til større rekkevidde og vekst. Det som er nytt i moderne samfunn med de teknologiske utviklingene man har sett tendens til er muligheten til å danne bærekraftig organisering av personlige nettverk som jobber opp mot mer tradisjonelle organisasjoner eller organisasjonsformer. Det man ser at organisasjoner unikt sett kan bringe til bordet i organisering av protester og andre sosiale bevegelser er at de gjerne tar med seg meget etablerte personlige nettverk og tiltrekker seg de med større og mer gunstige nettverk (Bennet et al, 2008)

3.7 Politisk sosialisering

Sosialisering politisk er en prosess som foregår i alle faser av et individs liv. Hver enkelt generasjon har sin egen forståelse av en uavhengig politisk sannhet. Dette betyr at det kan eksistere enorme forskjeller mellom hvordan generasjoner tar inn budskap og formidling og politiske fenomen samt hvordan de tolker disse politiske fenomenene samt hvordan de tolkes. Forskjeller i metode og innhold av historisk erfaring mellom generasjonene leder til svært forskjellige og unike generasjonsidentiteter politisk sett. Denne generasjonsspesifikke politiske identiteten vil ha betraktelig påvirkning et individs liv. Store hendelser som krig, store protester og økonomiske kriser er alle eksempler på hendelser som veldig fort kan endre og omstrukturere en politisk identitet for en generasjon og dermed gjøre visse generasjoner til store politiske aktører (Yun & Chang, 2011).

Ungdomsårene anses som viktigst i et individs liv til å etablere eller endre på ens politisk orientering. Det er fordi ungdomsårene er den tiden i et menneskets liv hvor man danner egne verdier og danner egne sosiale væremåter. Det er da naturlig at politisk interesse også øker denne perioden. Mengden og kvaliteten på politisk informasjon øker. En pådriver for fortsettelsen for denne prosessen er at mange i denne fasen vokser ut av sin foreldres påvirkning når det gjelder politikk og går inn til og ser på sine venner og ikke-familiære relasjoner som største referansegruppe. I moderne samfunn så har også media erstattet tidligere dominante påvirkningskilder av politisk sosialisering som familien eller sosial klasse. Dette er i store deler på grunn av stor utbredelse av medias funksjoner inkludert mulighet for å individer til å skape og dele innhold selv, agenda setting og økt sosial opplysning (Yun & Chang, 2011).

I følge noen var det tidligere et faktum at økt bruk av varierende massemedier ledet til økt politisk deltakelse. Dette er på flere måter en effekt som kun økes av sosiale medier og internett. Grunnen til økt effekt av internett av sosiale medier og internett er som følger: (i) internett reduserer kostnaden av politisk deltakelse med en betraktelig mengde, (ii) det øker sjansen for å gi noen en politisk oppvåkning ved å gi den siste informasjonen mens det pågår, (iii) internett og sosiale medier tilbyr en rekke varierte kanaler en kan delta politisk i som diskusjonsforum, nettbaserte protester og stemming på nett, (iv) internett og sosiale medier oppfordrer til personlig nettverksbygging for individer på tvers av grupper og (v) det åpner

for samarbeid og diskusjon mellom mennesker med felles mål og tillater de å bygge en felles identitet (Yun & Chang, 2011).

4. Casene

4.1 Singapore 2013

Første av casene som skal tas for er protestene i Singapore som fant sted 2013. Bakgrunnen for denne protestbølgen var den singaporeanske regjeringens forslag om å øke befolkningstallet til 6.9 millioner. Nesten halvparten av disse skulle være immigranter. Den første protesten var i Februar og trakk med seg ca. 4000 mennesker med varierende alder, bakgrunn og rase. Den andre protesten i Mai hadde en tilsvarende folkemasse på 4000 mennesker. De to neste protestene, Oktober 2013 og Mai 2014, så var oppmøtetallene kun på 1000, oktober 13, og 350, mai 14 (Goh & Pang, 2016).

Det som gjør denne rekken med protester unik er en kombinasjon av mediekultur, protesthistorie og politisk deltagelse i Singapore på denne tiden. Til å begynne med kan man begynne å se på protesthistorikken i Singapore. I Singapore er det rimelig restriktive regler når det gjelder protester utendørs og det var ikke uvanlig å se arrestasjoner ved tidligere forsøk på utendørs protester. Disse to faktorene spilte inn på å avskrekke denne ideen med utendørs protester i Singapore. Dette betyr rett og slett at det er en risiko i det å møte opp fysisk for å protestere utendørs i Singapore. Mediekulturen var av den typen som særdeles sjeldent var eller viste kritisk innhold rettet mot regjeringen. Dette betyr at de som er med å organisere, delta og samle folk til disse protestene må finne og spre informasjonen som støtter deres side av saken primært på eget initiativ. Det siste momentet som er med å gjøre denne protestbølgen unik er at politisk deltagelse i Singapore var tradisjonelt sett veldig lav. Dette inkluderer blant unge som er den demografen som inntar mest politisk innhold over nett. (Goh & Pang, 2016).

Det store spørsmålet etter disse protestene var hva som kan få en politisk apatisk befolkning som lever i et regjeringspositivt mediemiljø til å delta i en protest mot regjeringen. Mye av svaret her kan muligens finnes i hvordan protestene ble organisert. Første viktige å nevne er at sosiale medier alene ikke er hele svaret. I forhold til den aktuelle saken om befolkningsvekst så hadde spenninger mellom lokale og utlendinger spisset seg siste tiåret etter løs utenlands arbeidskraft- og emigrasjonspolitik hadde økt den utenlandske

populasjonen i Singapore. Media støttet dette og rapporterte i stor grad kun de positive fortjenestene ved regjeringens politikk på feltet. På nett derimot så var stemningen en helt annen en. Sosiale medier og forskjellige blogger var i full fyr med kritikk og sinne rettet mot denne politikken og konsekvensene dette måtte ha. Det negative var i hovedtrekk rettet mot utlendinger, overbefolkning, stigende boligpriser, stagnerende lønninger og økt konkurranse om jobber, skoleplasser og generell plass å være på (Goh, Pang, 2016). Det som startet protestbølgen var når dette forslaget om befolkningsøkning kom i Januar 2013. En side som het *Transitioning.org* som var en støtteside for arbeidsløse singapoeranere, begynte tidlig å mobilisere deltagere til protestene gjennom sin blogg og facebookside. Fort så hadde de invitert over 40.000 mennesker til å bli med på den første protesten. Protesten ble fort plukket opp av andre politiske blogger og dette var med å lede til suksessen som den første protesten hadde. Etter dette så sto *Transiotioning.org* også for mye planlegging av den andre protesten gjennom de samme kanalene. (Goh & Pang, 2016).

Tallene fra aktuelle facebooksider og forskjellige blogger at de som organiserte protestene sto bak ca. 25% av alle hovedposter om protestene. Dette ble gjort eksklusivt gjennom Facebook. Protestanter sto da for om lag 75% av alle hovedposter om protesten og saken. Dette ble også i all hovedsak gjort på faceook. Størst aktivitet i form av poster lagt ut, kommentarer lagt og generell aktivitet på sidene ble dokumentert til uken etter at første protest var annonsert og de to ukene før protesten. Utover dette var det rimelig laber aktivitet på nett (Goh & Pang, 2016).

4.2 Korea 2008

Neste case for denne oppgaven vil være rekken med protester i Korea som skjedde i 2008. Disse protestene ble kalt *Candlelight Protests*. Disse protestene startet i Mai og varte ca. 100 dager. På disse 100 dagene deltok noe rundt 3.5 millioner protestanter til gatene. Hensikten bak protestene var å oppheve en ny utvikling i en handelsavtale med USA som åpnet for import av amerikansk storfe. Sammen med Japan og Mexico så var Korea den gang da USA tredje største marked for eksportering av storfe. Det som utløste protester etter denne runden med avtaler var at den daværende Lee Myung-bak regjeringen ikke fikk til å innlegge Koreas egne sanitære krav til kjøttet som skulle importeres. Dette ledet til en negativ utvikling på

offentlig mening om dette og frykt om spredning av sykdommen bovin spongiform encephalopati, typisk kalt kugalskap. Denne misnøyen spredde seg kjapt over forum på nett og ledet etter hvert til denne historiske protestbølgen. Resultatene av dette var et såpass stort trykk på regjeringen at de måtte komme med en offentlig beklagelse, og etter en ny runde med forhandlinger fikk det tilbake noe av rettighetene sine (Yun & Chang, 2011).

Korea var ikke fremmede for fredelige protester. Det tjuetførste århundre for Korea har vært relativt aktiv når det gjelder ikke-voldelige protester over nettet. I 2002 hadde de en demonstrasjon for å protestere mot amerikanske styrker i landet etter at to unge jenter ble påkjørt av et militært kjøretøy som ble kjørt av amerikanske styrker. I 2004 så samlet flere millioner seg til å protestere mot nasjonalforsamlingens valg om å stille daværende president Roh Moo-hyun for riksretten. I begge disse tilfellene så fikk man store gjennomslag om man ser det fra protestene sin side. En revidert avtale om amerikanske styrker i Korea, SOFA-avtalen, og beslutningen om å stille Roh Moo-hyun for riksrett ble trukket. Sammenlignbart for begge tilfeller er at hva den offentlige opinionen var på disse sakene ble samlet og dokumentert gjennom internett og sosiale medier. Denne samlingen av offentlighetens meninger og igangsetting av prosesser ble økt i 2008 da det var et bredere og mer avansert tilbud av teknologiske sosiale medier å velge mellom (Yun & Chang, 2011).

Stor pådriver for informasjonsspredning, igangsetting og deltakelse på protestene i Korea i 2008 var unge mennesker. Hovedsakelig så ble informasjon de forholdt seg til angående denne saken hentet fra internett. 51% av unge som deltok i denne protestbølgen sa de brukte internett for informasjon. Dette ble fulgt på en delt andreplass av fjernsyn og venner med 17% hver. Måten sosiale medier og internett bisto i til de som organiserte protestene var varierte. Den største effekten kom fra diskusjonsforum kalt kafeer og underskriftssider som samlet offentlig mening og støttegrupper samt presset på en rask omforhandling av importavtalen. Blogger spredte varierende typer informasjon som kunne brukes for å rette rasjonell og logisk kritikk mot svakhetene og feiltakelsene til den koreanske regjeringen under forhandlingsprosessen. Denne målrettede kritikken ble i stor grad med å sette agenda og dagsorden under protestene. Den definitivt største blogginnsetten her kom fra Daum Blog reporterne. Dette var et forum som var organisert av ca. 80 000 heltidsbloggere. Daum Blog reporterne skapte mye engasjement for protestbølgen ved å legge ut flere tusen artikler

vinklet mot utviklingen av forhandlingene om den nye importavtalen. Det ble organisert boikott av regjeringspositive nyhetskilder. Vanlige borgere drev også denne effekten videre ved å poste meninger rettet mot regjeringens forhandlinger overalt på nett og sosiale medier hvor andre kunne se og dele. Teknologien tok til og med til gatene da det ble vanlig og ta med seg digitale kameraer og bærbare datamaskiner med seg når man protesterte og strømme dette direkte på nett. En personlig strømmeside på nett med navn Afreeca (www.afreeca.com) fikk gigantisk mengde med aktivitet. Mellom 25. Mai og 10. Juni 2008 så fikk Afreeca rundt 776 000 visninger på rundt 17 222 strømminger (Yun & Chang, 2011).

Offentlig mening og innsats for unge ble primært sett samlet rundt de tidligere nevnte kafeene. Disse kafeene var funnet på en portalside som het Daum.net. Det var på Daum at hovedvekten av offentlig meninger mot regjeringen og forhandlingene av den nye importavtalen lå. Hvis man tar de fem største portalsidene i Korea for internettkafeer under denne tiden så hadde man til sammen 107 kafeer. Primært så falt disse under to kategorier: underholdning og aktivist. Opprinnelig så var underholdningskafeene et sted hvor man delte kjendisnyheter og sladder, men de var også aktive i formingen av meninger rettet mot storfeimportavtalen med saker rettet mot avtalene allerede så tidlig som midten av April 2008. Aktivistkafeene ble ikke opprettet før etter den første protesten 02. mai 2008. Den allerede eksisterende viljen og lysten til å protestere ble den drivende energikilden for disse kafeene. Aktivistkafeer kan videre deles inn i to kategorier: enkeltsakskafeer og politiske arenaer. Enkeltsakskafeene hadde kun det mål om å reversere beslutningen om å importere amerikansk storfe. De politiske arenaene derimot hadde som mål realisere menneskerettigheter og unge mennesker og en akademisk reform (Yun & Chang, 2011).

Underholdningskafeene fikk på snitt flere visninger per side og flere gjester enn aktivistkafeene, mens aktivistkafeene jobbet hardere direkte mot protest mot regjeringen. Forskjellen var at underholdningskafeene hadde mindre radikale innlegg. Generelle meningsinnlegg rettet mot den amerikanske storfeimporten. Aktivistkafeene derimot viste mange flere tegn til radikal tekning og formidling rettet mot regjeringen. Uansett så var kafeene sin politiske rolle under protestbølgen i 2008 var ikke tilfeldig. En analyse av den største underholdningskafeen og den største aktivistkafeen viste at det lå over 83 000 poster ute med politiske temaer og budskap ute. Disse daterte tilbake til protesten mot amerikanske styrker i Korea som foregikk i 2002. Disse kafeene ble aktivt brukt som meningsformidlere

og diskusjonsforum for sosiopolitiske problemer og var en stor arena for ung politisk aktivitet (Yun & Chang, 2011).

5. Diskusjon

Til å begynne med kan man ta det åpenbare. Både i Singapore 2013 og Korea 2008 så spilte sosiale medier en stor rolle i at protestene ble organisert, koordinert og spilte seg ut slik de gjorde. På definisjon av sosiale medier og sosiale nettverkstjenester så er begge representert i stor grad i begge casene. Facebook, blogger og andre aktive nettsteder dannet en stor del av plattformen hvor disse protestbølgene sprang til livet.

Noe som kan svekke validiteten til problemstillingen for denne oppgaven er det faktum som man ser fra Bennet (2008) at internett og sosiale medier har overtatt tradisjonelle informasjonssfærer som familie og vennerelasjoner og blitt den arenaen med mest innflytelse hvor unge sosialiseres politisk sett. Dette kan man muligens argumentere for at det er en naturlig samfunnsutvikling i moderne samfunn og at dette da svekker argumentet om at sosiale medier er unike i sin rolle som kaskadestartere og organisasjonsplattformer fordi såpass mye av, i alle fall unge mennesker liv, informasjon og deltakelse politisk, allerede skjer på nettet. Man kan kanskje argumentere at det er helt naturlig at protester og sosiale bevegelser i en moderne tid vil organiseres via sosiale medier fordi det er der de mest engasjerte, oppdaterte og handlekraftige menneskene allerede er.

Dette stiller jeg meg uenig i. Da jeg anerkjenner den nye rollen sosial medier og sosiale nettverkstjenester har i dagens samfunn, så vil jeg argumentere for at mye av validiteten for denne oppgaven vil komme av kjennetegn og naturen til protester og ikke nødvendigvis av mediene i seg selv. Såpass store og påvirkningsdyktige protestbølger med tilsynelatende flatt eller ikke-eksisterende ledelseshierarki, varierte deltakelsesmasser som oppstår historisk fort er noe nytt i vår tid. Det er her sosiale medier kommer inn. Denne nye tilværelsen på nett med sosiale nettverkstjenester gjør det mulig å handle på en helt annen måte enn tidligere og er dermed med å endre landskapet for politisk deltagelse og sosiale bevegelser.

Dette er noe som ses tydelig i de to utvalgte casene i denne oppgaven, spesielt Korea, er at unge mennesker er svært aktive under slike protester. Mye av dette kan kanskje forklares med en kombinasjon av flere ting. En mulig forklaring kan være såpass enkel at de fleste unge i

moderne samfunn er oppvokst med moderne kommunikasjonsteknologi. Det er noe mange har hjemme og i sitt sosiale liv, i Norge er det til og med del av læremål for alle i grunnskolen at man skal lære å bruke teknologiske midler. Det at unge er vant med nettet og sosiale nettverkstjenester i forhold til hvordan de fungerer og hvordan få mest mulig ut av de kan være en del av svaret på det. Unge mennesker trives og lever bedre enn mange andre på nettet, og dermed utgjør det en stor del av pådriverkraften for sosiale bevegelser som begynner på nett. Et annen svar eller en annen del av svaret kan ligge i det at unge sosialere politisk hovedsakelig gjennom nettet og sosiale medier. Dermed, når det da er store bevegelser i det politiske miljøet så vil dette naturligvis ende opp på sosiale medier og nett for unge sin del fordi det er der de allerede operer politisk sett. Dette er to mulige argument som kan si noe om hvorfor unge er en stor demograf i protester som har hatt mye eller alt av sin levetid på nett og sosiale medier.

Men for folk generelt, hvorfor er det viktig å koble opp dette med rasjonell handling og tenkning når man tar for seg protester og sosiale medier? Dette er fordi handling politisk på sosiale medier minsker kostnad for den politiske handlingen betraktelig. Det er uten argument enklere, mer tidsbesparende og mindre bry for et individ å delta i en protest som foregår over nett enn det er å møte opp på gaten og protestere. Dermed gir det mening at protester som organiserer og koordineres i stor grad gjennom sosiale medier har mange som følger med. Dette gjelder de fleste aspekt ved sosiale medier, det er ikke vanskelig å «møte opp» der det skjer, om dette er å logge inn på et diskusjonsforum eller å gå inn på en facebookside så er det ikke veldig tungvint. Dette gjør det da lettere å følge med i oppladningen til en protest. Det fjerner hele kravet om å møte opp på et møtelokale eller å møte folk fysisk, man må bare ha tilgang til et kommunikasjonsmiddel og internetttilgang. Det at flere kan følge med på nyheter mens de foregår gjør at mange fler kan koble seg på nye trender og søke opp disse og besøke nettstedet hvor disse trendene er hete tema. Sammen betyr dette at flere kan følge med og delta i oppladning til en protestbølge, og dermed bli, potensielt sett, mer investerte. Ved investert så menes det her at man begynner å få sympati for og får en enig med det synspunktet hvor blesten kommer fra (I denne oppgavens tilfelle så illustreres denne siden av protestantene i Korea og Singapore). Dette er rett og slett en måte man kan unngå kostnaden av å lete etter informasjon og finne synspunkter fordi man får de nærmest servert av mer aktive og ivrige sjeler enn en selv.

Her kan også muligens personlige nettverk og innflytelsesrike mennesker komme inn i bildet. Downs går inn på de at informasjon ikke er universalt og at riktig mennesker med innflytelse og kunnskap vil da være veldig brukbare brikker i politisk sammenheng for deres evne til å påvirke og overtale andre. Bennet nevner også det at organisasjoner og individer med robuste og utstrakte nettverk er viktige brikker i koordinering og organisering av protester. Det må da være naturlig å anta at disse individene også kan være viktige kilder i «rekruttering» av nye deltakere til en protest også. Hvis man er usikker på saken, sin stilling til den eller noe generelt og man kommer i kontakt med disse innflytelsesrike og overtalende karakterene enten direkte eller via noe innhold de har publisert så er det jo lettere å bli revet med og plutselig befinne seg som en pådriver for en protestbølge. Det at sosiale medier og sosiale nettverkstjenester er såpass kostnadsfrie og enkle å delta i kan være veldig enkelt for selv lite teknisk erfarne mennesker å begå seg ut på.

Det er lett å gjøre det enkelt for folk å møte opp på nett for en sosial bevegelse eller en protest, det er trygt og kan gjøres fra ens eget hjem. Det å møte opp fysisk er et helt annet engasjement. Og det er nemlig her Riker og Ordeshook sin tese om borgerplikt spiller inn. Borgerplikt kan bety mye forskjellig og kan variere fra person til person. Er det da mulig at den følelse om plikt vokser jo mer man investeres og jo mer man deltar i en prosess? Hvis man eksponeres nok og er troende til det man ser så burde det ikke være umulig å se for seg en relativt stor grad med borgerplikt for involverte i en protestsammenheng. Fra tilfelle i Singapore så vi at aktiviteten på sosiale medier og forum som håndterte temaer rundt protestene var desidert størst rett etter protestene var annonsert og koordinering planlagt og to siste ukene før den første protesten. Det er antageligvis her i disse aktivitetsperiodene at det er mest aktivitet i form av invitasjoner til protesten og spredning av nyheter og innhold i forsøk på få med seg enda flere. Mellom disse aktivitetstoppene handler det nok mye om å vedlikeholde engasjementet slik at folk ikke mister drivet og viktighetsfølelsen knyttet til den aktuelle saken.

Spesielt for oppmøte på fysiske demonstrasjoner kan det tenkes at kaskadeteori spiller størst rolle i om folk kommer eller ikke. Til å begynne med vil det alltid være en risiko i å møte opp på en protest. Man kan aldri vite for sikkert om de man har planlagt og jobbet med i oppløpet faktisk kommer. Det er for dumt å anta at alle som møtte opp på en demonstrasjon ventet til

første mann sto der alene og så bestemte seg og følge etter. For kaskadeteori i en protestsammenheng så må dette i større grad baserer seg på en førstemann som sier at de skal møte opp. Deretter blir det tryggere for de som er et snev usikre å følge med. Dette er hvis vi antar at de fleste som oppholder seg på aktuelle sosiale medier og forum har et noenlunde likt informasjonslager om saken eller i det minste deler synspunkt. Hvis da disse initiativtakerne på å melde sitt oppmøte til protestene er disse karakterene med mer innflytelse enn andre så er det ikke vanskelig å se for seg at dette, koblet med en sterk følelse av engasjement og plikt, at folk kan drives ut av usikkerheten sin og inn i handling.

6. Konklusjon

I løpet av denne oppgaven har det blitt redegjort for en rekke teori, caser har blitt presentert og deretter diskutert i et forsøk på å svare på en problemstilling: *Kan sosiale medier fungere som en kaskadeutløser og organiseringsplattform for protester?* Det korte svaret etter denne oppgaven sine funn vil nok være at det virker som. I alle fall i noen tilfeller. Det virker veldig gitt teoriene og dets samsvar med casene i denne oppgaven at det skulle være umulig. Med sosiale medier som en ramme for en gruppe likesinnede, rasjonelle mennesker så er det ikke umulig at å se for seg at en modig sjel aktiverer det som vil bli en stor gjeng. Trygghet i grupper er jo et faktum fra dyreriket så det er jo fullt mulig at en kaskade og stor gruppe mennesker vil gi samme trygghet og fjerne følelsen av risiko for individer som brenner for saken de har deltatt såpass mye med.

Formatet til denne oppgaven har krevet finspissing på problemstillingen og innsnevring av spennet. En av mine største punkter for videreutvikling av oppgaven eller videre tekster ville vært å ekspandere i form av hvilken teori som blir brukt, og muligens gå dypere inn på teorien som er brukt. Noe annet som hadde passet seg inn kunne vært kritikk til ideen om at sosiale medier er en katalysator for protester og sosiale bevegelser. Utover dette hadde muligens en mer spisset casestudie vært en interessant vinkling. Gå dypere inn å et individuelt tilfelle og virkelig dissekere det. En innholdsanalyse av et populært mediet hadde åpnet for interessante syn på temaet som kunne muligens i større grad implementert flere element fra andre studieretninger som medievitenskap og sosiologi. En annen mulighet som kunne fungert godt videre til f.eks. en masteroppgave hadde vært empirisk data som støttet opp under teorien. Mitt ønske for denne oppgaven var at den skulle kunne tjene som en solid og enkel introduksjon til temaet sosiale medier og protester i en moderne verden.

7. Litteraturliste

- Aalberg, T., & Elvestad, E. (2012). *Mediesosiologi* (2. utg. ed., Basis). Oslo: Samlaget.
- Aalen, I. (2015). *Sosiale Medier*. Bergen: Fagbokforl.
- Boyd, D., & Ellison, N. (2007). Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Ditlefsen, H., & Mellemstrand, M., (2019, 16. november). Satte fyr på Koranen – politiet avsluttet Sian-demonstrasjon. Hentet fra www.nrk.no
- Downs, A. (1957). *An Economic Theory of Political Action in a Democracy*. *Journal of Political Economy*, 65(2), 135-150.
- Goh, D., & Pang, N. (2016). *Protesting the Singapore Government: The Role of Collective Action Frames in Social Media Mobilization*. *Telematics and Informatics*, 33(2), 525-533.
- Kaase, M. (2007). Perspectives on Political Participation. I Dalton., & Klingemann (Red.), *The Oxford Handbook of Political Behaviour*. (s. 783-796). New York: Oxford University Press inc.
- Lance Bennet W., Breunig, C., & Givens, T. (2008). *Communication and Political Mobilization: Digital Media and the Organization of Anti-Iraq War Demonstrations i the U.S.* *Political Communication*, 25(3), 269-289
- Lemieux, P. (2003). Following the herd. *Regulation : The Cato Review of Business and Government*, 26(4), 16-21.
- McQuail, D. (2010). *McQuail's mass communication theory* (6th ed.). Los Angeles: Sage.
- Riker, W., & Ordeshook, P. (1968). A Theory of the Calculus of Voting. *The American Political Science Review*, 62(1), 25-42.
- Yun, S., & Chang, W. (2011). New Media and Political Socialization of Teenagers: The Case of the 2008 Candlelight Protests in Korea. *Asian Perspective*, 35(1), 135-162.

